

آماده کردن کودک برای بیمارستان

مربیان و والدین چه آگاهی‌هایی باید داشته باشند و چگونه؟

مقدمه

اگرچه فکر کردن دربارهٔ کودک بیمار و نیاز او به مراقبت در بیمارستان آزاردهنده است، بسیار عقلایی است که والدین و به‌ویژه مربیان در مراکز پیش‌دبستانی برای چنین رویدادهایی از قبل آمادگی داشته باشند. بعضی از والدین گزارش می‌دهند که کودکانشان، چه دختر و چه پسر، در این سنین از رفتن به بیمارستان و بیمار شدن وحشت دارند و گاه دچار ترس‌های مبهمی می‌شوند که ممکن است به نگرش‌های نادرست و داستان‌ها و شنیده‌های ناخوشایندی نیز که اغلب با پذیرش در بیمارستان و چگونگی مراقبت‌ها ارتباط دارد، بستگی داشته باشد. یادگیری دربارهٔ بیمارستان‌ها و نیز بیماری‌ها و ناخوشی‌های زودگذر می‌تواند بخشی از آمادگی‌های اجتماعی کودک برای بزرگ‌تر شدن باشد. تحقیقات نشان می‌دهند که اگر کودکی در دورهٔ خردسالی دربارهٔ این‌گونه حوادث و وقایع و به‌ویژه روبه‌رو شدن با بیماری و رفتن به درمانگاه، کلینیک یا بیمارستان اطلاعات مناسبی پیدا کند، بهتر خواهد توانست از خود مراقبت کند و در هرگونه مراقبت و درمان مورد نیاز مشارکت و همکاری بیشتری داشته باشد.

کلیدواژه‌ها: بیمار، بیمارستان، آمادگی کودک، اطلاع‌رسانی، بازی

مربیان و والدین می‌توانند کودکان را آماده کنند

مهم‌ترین آمادگی احتمالی این است که بزرگ‌ترها به‌صورت شفاف و باز و صادقانه و ساده دربارهٔ بیماری و فضای بیمارستان، دکتر، پرستار و چگونگی کار با کودکان صحبت کنند. البته نیازی به گفتن داستان‌های آزاردهنده یا واقعیت‌های

تلخ و ناگهانی و یا حتی دادن پاداش و تنبیه کردن نیست. صداقت و شفافیت از عوامل ایده‌آل برای توضیح دادن دربارهٔ بستری شدن کودکان و اطلاع دربارهٔ بیماری آن‌هاست که البته گاه تحقق آن چندان هم ساده نیست. به هر حال، چه در مراکز پیش‌دبستانی و چه در خانه‌ها، هم مربیان و پرورشکاران و هم والدین و بزرگ‌ترهای آگاه می‌توانند راهکارهای ساده‌ای بیندیشند تا از اضطراب و ناراحتی خود و کودکان بکاهند.

البته در بعضی از مهدهای کودک نیز اتاق و فضایی آرام برای جداسازی کودک بیمار از سایر کودکان به هنگام وقوع اضطرابی و آگاه کردن خانواده‌ها وجود دارد. مربیان نیز از طریق تنظیم برنامهٔ واحد کار مشاغل تاحدودی کودکان را آماده می‌کنند. اما راهکارهای دیگری نیز وجود دارد که در اینجا تنها به تعدادی از آن‌ها اشاره می‌شود.

کتاب‌ها، تلویزیون و کمک‌های دیداری

از دیگر عوامل آماده‌سازی، برنامه‌های تلویزیونی و دیداری است. بسیاری از

۶ نقش بازی و نمایش در آماده‌سازی برای درک از بیمارستان و بیماری‌ها و کسالت‌های کودکان

بازی از مؤلفه‌های مهم در یادگیری کودکان محسوب می‌شود. فعالیت‌های نمایشی در مراکز پیش‌دبستانی به کودکان فرصت می‌دهد تا درباره پوشش در بیمارستان، لباس‌ها و وسایل خاص پزشکی، پزشکان و دیگر عوامل سلامت و بهداشت و درمان، یادگیری‌هایی داشته باشند. بازی راهی بسیار مفید و لذت‌بخش برای هرگونه آماده‌سازی خردسالان است. عروسک‌ها و وسایل بازی دیگر اغلب برای کودکان خردسال مورد استفاده قرار می‌گیرند تا نقش دکتر، بیمار، پرستار و دیگر مراقبان را ایفا کنند. نقش‌آفرینی کودکان و پدید آوردن صحنه‌های نمایش و بازی نقش‌ها^۱ با استفاده از وسایل مختلف بازی، می‌تواند ضمن پذیرش بیشتر کودکان بدون ایجاد ترس و وحشت، راحتی و آرامش فزاینده‌ای را پدید آورد. این کار می‌تواند توسط مربیان در مراکز آموزشی و یا حتی در خانه‌ها به وسیله مادران علاقه‌مند برای کودکان صورت گیرد. مربیان می‌توانند کودکان و خانواده‌ها را تشویق کنند تا درباره بیماری‌های کودکان و رفتن به بیمارستان و پذیرش در درمانگاه و... یادگیری‌هایی داشته باشند و حتی تجربه‌های خود را بیان کنند و داستان‌های ساده‌ای مطرح کنند.

نقاشی کردن و درست کردن کولاژ و فرستادن عکس و کارت پستال به دوستان از جمله راه‌های لذت‌بخش و مفید هستند. به هر حال آماده‌سازی کودکان برای این‌گونه رویدادها برای کودک و خانواده بسیار اساسی است و هرگونه تدبیری که به آرامش کودک و خانواده بینجامد راهی اصولی و انسان‌ساز است.

فعالیت پیشنهادی

۱. مربیان برای ما درباره نحوه آمادگی و چگونگی آماده‌سازی کودکان و خانواده‌ها به شکلی که در مرکز آموزشی خود صورت می‌گیرد، بنویسند.
۲. بازی‌ها، نقش‌آفرینی‌ها، کتاب‌های مناسب و دیگر راه‌های ایجاد نگرش مثبت را در مراکز خود در این باره در قالب عکس و یا نوشتار با ما در میان گذارند.
۳. خانواده‌ها و مربیان از تجربه‌های واقعی و خوشایند خود برایمان بنویسند.
۴. از اتاق قرنطینه جداسازی کودکان به هنگام آگاهی از بیماری و یا حوادث و اتفاقات در مرکز خود عکس و شرح‌هایی برای مجله ارسال کنید.

پی‌نوشت

1. role play

مربیان، خانواده‌ها و به‌ویژه بسیاری از مادران در مورد کودکان بیمار در مراکز آموزشی و مهدهای کودک سؤال دارند. آماده کردن کودک برای رفتن به بیمارستان و رفع نیازهای مراقبتی او، جزء دغدغه‌های آنهاست

برنامه‌های اطلاع‌رسانی را می‌توان از طریق تلویزیون و در زمان تماشای برنامه‌های کودک نیز فراهم آورد. درک ساده و واضح از بیمارستان و بیماری‌های کودکان را می‌توان از طریق کتاب‌های داستانی یا از زبان حیوانات به کودک داد. به این ترتیب که مری، مادر و پدر یا خواهر و برادر بزرگ‌تر کتابی را برای کودک می‌خوانند یا تصاویری را به او نشان می‌دهند. هم‌اکنون نیز در بسیاری از کشورها و نیز جامعه خودمان، بروشورهای تصویری یا کتاب‌های ساده‌ای از طریق بیمارستان‌ها، انتشاراتی‌های خوب و حتی بعضی مراکز پیش‌از دبستان تولید می‌شوند که اطلاعات و توضیحات خوبی به والدین و عکس‌ها، نقاشی‌ها و تصاویر مناسبی برای کودکان ارائه می‌دهند. رنگ‌آمیزی تصاویر راهی بسیار سودمند برای یادگیری درباره بیمارستان و فضای پذیرش بیماراران، حرفه پزشکی و کارهای پرستار و عوامل دیگر بیمارستانی است. بعضی از بیمارستان‌ها نیز مشاوران و مددکارانی دارند که درباره بیماری‌ها و نوع کارهایی که قرار است برای کودکان انجام شود، به والدین و کودکان توضیحاتی می‌دهند.